

یادداشت

دولت مردم پایه

علی حیدری، کارشناس تأمین اجتماعی

رئیس جمهور منتخب در جمع مجمع منتخبان شورای عالی استان‌ها به چهار اصل اساسی دولت خود اشاره کرد که عبارتند از «عدالت و انصاف»، «مشارکت مردم»، «روابط بین‌بخشی» و «فناوری مناسب». در همین راستا بر نقش مردم و مشارکت آنها تأکید کرده و عنوان کرد که مشارکت مردم در همه بخش‌های کشور لازم است و مشارکت مردم سبب تحول کشور خواهد شد. همچنین تذکر داد که نباید کاری کرد یا تصمیمی گرفت که اقبال ضعیف و محروم جامعه زیر فشارهای اقتصادی و... له شوند و تصریح کرد که دنبال رشد و توسعه به هر قیمتی نیست.

این گزاره‌ها و موارد مشابه به مردم پایه بودن و ذینفع محوری به جای دولت‌محوری و دست‌نگاه‌محوری پارادایم فکری وی اشاره دارد که باید در دولت چهاردهم و اجزای آن جاری و ساری شود. در این میان نقش وزارت کار در تحقق این پارادایم تعیین‌کننده است.

عدالت و انصاف: ملازم‌ت رشد و توسعه با عدالت امری است که در اصول ۳ و ۴۳ قانون اساسی آمده و در بند ۹ سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی نیز موضوع لزوم تهیه پیوست تأمین اجتماعی برای طرح‌ها و برنامه‌های کلان کشور به منظور حصول اطمینان از رعایت عدالت اجتماعی در اقدامات اصلاحی و مداخلات توسعه‌ای لحاظ شده است. لذا باید از یک طرف با اعمال سیاست‌های بازتوزیعی متناسب مثل مالیات، حق بیمه و تعرفه و نیز یارانه‌های هدفمند و هوشمندانه نداد که فاصله طبقاتی فاحش ایجاد شود و از طرف دیگر باید با ایجاد فراگیری نظام تأمین اجتماعی لایه بیمه‌ای (پایه، مازاد و مکمل) احاد مردم به ویژه اقشار ضعیف و محروم جامعه را در قبال آسیب‌ها، مخاطرات و پریشانی‌های اقتصادی، اجتماعی، خانوادگی و فردی صیانت و حمایت کرد.

مشارکت مردم: با توجه به وجود دو حوزه تعاون و تأمین اجتماعی در ذیل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، می‌توان وزارتخانه موصوف را یکی از عرصه‌های مهم برای تحقق مشارکت مردم دانست. دولت مردم‌پایه از طریق شکل‌گیری یک وزارتخانه مردم‌پایه در وزارت کار میسر است چون هم تعاون مبتنی بر مشارکت مردم شکل می‌گیرد و دوام و قوام می‌یابد و هم در بخش‌های امدادی، حمایتی و بیمه‌های اجتماعی بدون مشارکت مردم نمی‌توان کاری از پیش برد.

روابط بین‌بخشی: جنس فعالیت‌ها در وزارت کار اساساً از نوع تنظیم‌گری روابط، تعاملات و تبادلات بین افراد و اقشار گوناگون است؛ از جمله روابط بین کارگر و کارفرما، روابط بین نیروی کار شاغل و بازنشسته، روابط بین نهاد بیمه‌گر و بیمه‌گذاران و بیمه‌شده‌گان، روابط بین اعضا و مدیران تعاونی‌ها و... لذا مهم است که وزیر این وزارتخانه و مدیران کارشناسان آن مقید و ملتزم واقعی این پارادایم رئیس‌جمهور باشند و بتوانند با سامان دادن، تنظیم‌گری و قاعده‌گذاری صحیح بین کلیه اجزا و عناصر ذی‌مدخل، ذیربط و ذینفع روابط بین‌بخشی لازم‌رأی برای حرکت در مسیر رشد و پیشرفت شکل دهند و از تعارضات و اصطکاک‌ها بکاهد.

فناوری مناسب: برای تحقق رشد و توسعه همه‌جانبه، متوازن و پایدار، کشور باید در لبه دانش و فناوری‌های روز دنیا حضور موثر داشته باشد. دارا بودن مهارت استفاده از این فناوری‌های نو ظهور و وظیفه‌ای است که بر عهده سازمان فنی و حرفه‌ای است. همچنین کاربر در ایسن فناوری‌ها از طرف نیروی انسانی، مستلزم تنظیم روابط کار و اصلاح روزآمدسازی نظام دستمزد است تا این نیروها با رضایت و انگیزه لازم کار کنند. لذا نیازمند شکل‌گیری یک صندوق بیمه‌بیکاری ملی هستیم که افرادی که واجد مهارت استفاده از تکنولوژی‌های روز نیستند را موقتاً مورد حمایت قرار دهد تا بتوانند با مهارت‌افزایی و بهره‌رسانی دانش فنی و حرفه‌ای خود، قابلیت کار با فناوری‌های نو ظهور را پیدا کنند و به محیط کار بر گردند.

جمع‌بندی: با توجه به اصول فوق، دولت‌ترسیمی از سوی رئیس‌جمهور، یک دولت مردم‌پایه است و نقش وزارت کار در تحقق این دولت بسیار تعیین‌کننده است. این وزارتخانه باید «ز مردم»، «با مردم» و «برای مردم» باشد و کار مردم را به خودشان واگذارد. شکل دهی هر چه سریع‌تر نظام جامع، فراگیر و چندلایه تأمین اجتماعی می‌تواند پاسخ مناسبی به دغدغه رئیس‌جمهور درباره حصول اطمینان از عدم لطمه‌پذیری قشرهای محروم جامعه از اقدامات و تصمیمات دولت باشد و این نظام بتواند یک تور ایمنی و حمایتی فراگیر و جامع برای حمایت و صیانت از مردم در قبال مخاطرات و پریشانی‌های اقتصادی، اجتماعی، خانوادگی و فردی را فراهم کند.

کارگران شاغل خطوط ریلی میرجاوه، در برهوت جهنمی کار می‌کنند

مزایا ندادند چون کارگر بودیم

زیرسرای دستگاه‌های تهویه مطبوع نشسته‌اند، نمی‌گنجند. «میرجاوه» یکی از محروم‌ترین و بد آب و هواترین نقاط کشور در استان سیستان و بلوچستان در مجاورت مرز پاکستان است و کارگرانی که نگهداری خطوط راه‌آهن ایسن محدود، از زاهدان تا نقطه مرزی میل ۷۲ را بر عهده دارند، در یک فضای بسته و داغ شبیه میدان جنگ به کشور جهنم است؛ جهنمی که حتی تصورش در خیال مدیران تهران نشین راه‌آهن که در اتاق‌های خنک

نسرین هزاره مقدم

صرف چای و غذای پاشنده است. آنجا در گرمای بالای ۴۰ درجه، قطارهای باری از راه می‌رسند و روی ریل‌های فرسوده که عمرشان بیش از ۹۰ سال است، با هزار مشکل دچار می‌شوند. این کارگران هم ابزار و ادوات به دست، در آن گرمای جانسوز، بی‌سپناه گاهی تا نیمه‌های شب، مشغول تعمیر و نگهداری می‌شوند آن هم وقتی که قرار داده‌هایشان ۴۵ روزه تا سه ماهه است و دستمزدشان، ۱۵ تا ۱۶ میلیون تومان و مزایای مزدی هم نمی‌گیرند.

زیرسرای دستگاه‌های تهویه مطبوع نشسته‌اند، نمی‌گنجند. «میرجاوه» یکی از محروم‌ترین و بد آب و هواترین نقاط کشور در استان سیستان و بلوچستان در مجاورت مرز پاکستان است و کارگرانی که نگهداری خطوط راه‌آهن ایسن محدود، از زاهدان تا نقطه مرزی میل ۷۲ را بر عهده دارند، در یک فضای بسته و داغ شبیه میدان جنگ به کشور جهنم است؛ جهنمی که حتی تصورش در خیال مدیران تهران نشین راه‌آهن که در اتاق‌های خنک

گفت و گو

مقام صنفی کارگری:

وزیر کار دولت چهاردهم باید به فکر تأمین معیشت کارگران باشد

رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران از رئیس‌جمهور منتخب خواست تا فردی را به عنوان وزیر کار به مجلس معرفی کند که اولین رویکردش اهتمام به معیشت کارگران باشد و شایسته‌گزینی و تخصص‌گرایی را سرلوحه کار خود قرار دهد. سمیه گلپور در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: در حوزه انتخابت وزیر کار انتظارات خود را از دولت چهاردهم در زمان انتخابات در قالب ۳۰ بند مطرح و به نظام مسائل جامعه کار و تولید اشاره کردیم. در این فرآیند همه درخواست‌ها را از دولت چهاردهم این است که فردی که به عنوان وزیر کار معرفی می‌شود اولین رویکردش اهتمام به معیشت کارگران باشد.

گزارش

کوچ اجباری زنان کشاورز به صنعت و خدمات

کار کرده و پیچش سه بار سوراخ شده. همین که می‌بندیم زیر ریل، از جادرمی‌رود و قطار می‌افتد. دورریزهای شهرهای دیگر را برای این خط ریلی می‌آورند. این شرایط کار است و با این همه سختی فقط ما را تهدید می‌کنند چون امنیت شغلی نداریم و قرار دادمان موقت است. خیلی درون‌کاست. هر کدام از ما ۱۵-۱۶ سال سابقه کار داریم. خیلی از همکارهایمان با همین قراردادها موقت شغلی هستند و بازنشسته شدند و رفتند.»

کار سختی که تعطیلی در آن معنا ندارد
نزدیک ۳۰ کارگر در خط میرجاوه، از زاهدان تا نقطه صفر مرزی کار می‌کنند. صبح ساعت ۴ سر کار می‌روند و تا نیمه‌های شب جان می‌کنند. از اضافه‌کار و امکانات هم خبری نیست. کارگر با سابقه اما دردمند این خط می‌گوید: «امکانات رفاهی نداریم. حتی یک چادر نداریم که وقتی می‌خواهیم صبحانه و چایی بخوریم، زیر سایه‌اش بنشینیم. بیابان خداست بدون یک سایه درخت. در همین بیابان زیر ظل آفتاب می‌نشینیم و غذا و چایی می‌خوریم اما در شرایط غیرقابل تحمل، کارمان را انجام می‌دهیم و به نحو احسن هم انجام می‌دهیم.»

سخت و جانکاه در بیابان، بدون کوچک‌ترین تسهیلات و امکانات، نگران آن روزی که زود می‌رسد و قرار دادی که باید تمدید شود. این گونه است که صبح در رنجی مداوم به شب گرم می‌خورد. کار پایانی ندارد و روزهای تعطیل هم کار تعطیل نمی‌شود. حتی روزهای تاسوعا و عاشورا هم قطار باری روی ریل در حرکت است و کار برقرار. شرح این قصه تلخ، البته گفتنی نیست و باید دید.

کارگری که ۷ فرزند در خانه دارد و سال‌ها بی‌حاصل و بی‌نتیجه دنبال یک خانه از تعاونی مسکن راه‌آهن دویده، در پایان شرح این قصه تلخ، از دردی که از تیغ تبعیض بر جان می‌نشیند، می‌گوید: «عید قربان بر سنل راه‌آهن دو میلیون تومان عیدی گرفتند ولی ما خطی هانگرفتیم. عید غدیر دوباره ۳ میلیون تومان دادند ولی ما کارگران تراورس نفرقتیم. روز کارگر هم مهندس‌ها پاداش گرفتند ولی ما کارگر بودیم و چیزی نگرقتیم.»

معیشتشان را کفاف نمی‌دهد و خواسته جامعه کارگری بهبود معیشت و افزایش قدرت خرید است.

در حالی که نسبت جمعیت شاغل زن در کشاورزی به کل جمعیت شاغل زنان کاهش یافته است. همچنین در بازه زمانی مشابه به دلیل افزایش تعداد زنان شاغل در بخش‌های خدمات و صنعت و کاهش در کشاورزی به نظر می‌رسد که بخشی از جمعیت زنان فعال در کشاورزی به سمت صنعت و خدمات تغییر مسیر داده‌اند.

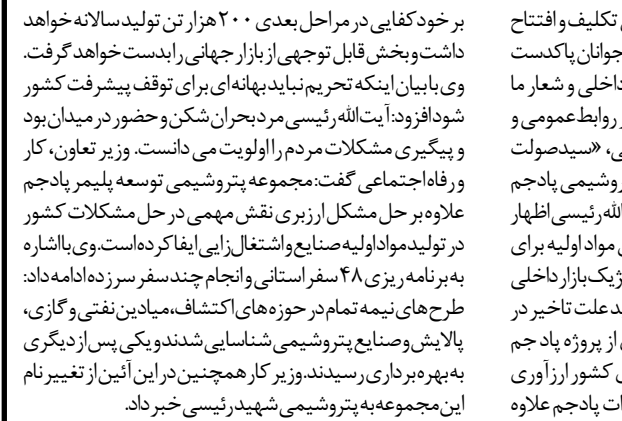
سقوط اشتغال زنان در کشاورزی
رکود در بخش کشاورزی در بهار سال جاری نسبت به بهار سال گذشته منجر به کاهش سهم این بخش از کل جمعیت شاغل در بازار کار ایران شده است. به گونه‌ای که سهم این بخش از ۱۵.۵ درصد در بهار سال گذشته به ۱۴.۵ درصد در بهار امسال کاهش یافته است. علاوه بر این در همین مدت تعداد افراد شاغل در این بخش نیز کاهش داشته و ۱۸۰ هزار نفر پایین‌تر آمده است. این امر در بازار کار زنان شدیدتر رخ داده‌طوریکه سهم کشاورزی از اشتغال این گروه از جامعه از ۱۵.۵ درصد در بهار سال گذشته به ۱۳.۱ درصد در فصل ابتدایی سال جاری کاهش یافته است. تعداد زنان شاغل در کشاورزی نیز در این بازه زمانی حدود ۸۰ هزار نفر پایین‌تر آمده است. برخلاف بخش کشاورزی، سهم خدمات و صنعت از کل جمعیت شاغل زنان در بهار امسال نسبت به بهار سال گذشته افزایش داشته است. سهم خدمات از اشتغال زنان ۲۰.۱ درصد افزایش نسبت به بهار سال گذشته به ۱۶.۳ درصد رسیده است. سهم صنعت از اشتغال زنان نیز در مدت ۰.۱ درصد بالاتر آمده و ۲۵.۵ درصد برآورده شده است. همچنین به مانند افزایش سهم خدمات و صنعت از اشتغال زنان، تعداد جمعیت شاغل آنها در این بخش هائیز افزایش داشته است. تعداد زنان شاغل در صنعت در بهار امسال نسبت به بهار سال گذشته ۲۰ هزار نفر بالاتر آمده است. در مدت مشابه تعداد جمعیت شاغل زن در بخش خدمات نیز با افزایش ۱۲۶ هزار نفری همراه بوده است. در واقع می‌توان گفت در بهار امسال، تعدادی از شاغلان زن فعال در بخش کشاورزی به بخش‌های صنعت و خدمات تغییر شغل داده‌اند.

بر خود کفای در مراحل بعدی ۲۰۰ هزار تن تولید سالانه خواهد داشت و بخش قابل توجهی از بازار جهانی را بدست خواهد گرفت. وی با بیان اینکه تحریم نباید بهانه‌ای برای توقف پیشرفت کشور شود افزود: آیت‌الله رئیسی مردبحران شکن و حضور در میدان بود و پیگیری مشکلات مردم از اولویت می‌دانست. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: مجموعه پتروشیمی توسعه پلیمر یادیم علاوه بر حل مشکل ارزبری نقش مهمی در حل مشکلات کشور در تولید مواد اولیه صنایع و اشتغال‌زایی ایفا کرده است. وی با اشاره به برنامه ریزی ۴۸ سفر استانی و انجام چند سفر سرزده ادامه داد: طرح‌های نیمه‌تمام در حوزه‌های کشف، میادین نفتی و گازی، و پالایش و صنایع پتروشیمی شناسایی شدند و یکی پس از دیگری به بهره‌برداری رسیدند. وزیر کار همچنین در این آئین از تغییر نام این مجموعه به پتروشیمی شهید رئیسی خبر داد.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: تعیین تکلیف و افتتاح پروژه‌ای پس از ۱۴ سال در دولت سیزدهم توسط جوانان پاکدست تحقق یوگرید اعتماد به ظرفیت منابع انسانی داخلی و شعار ما می‌توانیم آیت‌الله رئیسی است. به گزارش مرکز روابط عمومی و امور بین‌الملل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، «سیدصورت مرزوی» در آئین بهره‌برداری از فاز نخست پتروشیمی یادیم در عسلویه با گرمی و شور پذیرای خانواده شهید آیت‌الله رئیسی اظهار کرد: در فاز نخست این پروژه سالانه ۷۰ هزار تن مواد اولیه برای ساخت خودرو و لوازم خانگی که از نیازهای استراتژیک بازار داخلی است تولید می‌شود. وزیر کار با اشاره به اینکه باید علت تأخیر در اجرای پروژه بررسی شود، گفت: بهره‌برداری از پروژه یادیم علاوه بر اشتغال آفرینی و تأمین نیاز داخلی، برای کشور ارزآوری نیز به همراه دارد. مرزوی اظهار داشت: تولیدات یادیم علاوه

روی با تأکید بر لزوم رعایت سه‌جانبه‌گرایی و استفاده از ظرفیت همه تشکل‌های کارگری و کارفرمایی در حوزه روابط کار گفت: انتظار داریم مشکلات موجود نظارتی مثل ماده ۴۱ قانون کار را که خلأ نظارت دارد یا مواد دیگری که در حوزه طرح طبقه‌بندی مشاغل است و تبعیض‌های ناروایی که در حوزه نقض حقوق زنان کارگراست و مهم‌تر از همه مسائل حوزه نظام بیمه چندلایه و فرآیند اجتماعی به ویژه در حوزه حفظ قدرت خرید مردم اعم از مقرری بگیری، مستمری بگیری و مزدبگیری را برطرف کند. رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران گفت: افراد خیلی شاخصی را در بدنه کارشناسان وزارت کار و تأمین اجتماعی

سختی فراوان شانس اصلاح عنوان شغلی و بازنشستگی با شرایط سخت‌وزیان آورداشته‌باشیم. اسماعیلی با اشاره به شرایط اخراج خود گفت: پس از اجرای اصلاح‌قراردادهای کارگران و اصلاح عنوان شغلی، بنده به عنوان یکی از کارگران این مجموعه که از سال ۱۳۸۶ تاکنون قرارداد دو ماهه داریم، برای تمدید قرارداد دعوت نشدم و شب اول مراد امسال در حالی که صبح به سر کار رفته بودم با من تماس تلفنی گرفته شد که دیگر به شرکت نیایم. وی افزود: به‌دلیل کار رفته و شکایت کردم. پرسش من این است که آیا باید رئیس شورای اسلامی یک کارگر واحد به خاطر مطالبه حقوق یک مسیبر اصلاح عنوان بدون هیچ تجمع یا خرابی بیکار شود؟ انتظار داریم وزیر جدید کربسایط این شرایط که نماینده کارگری قانونی یک واحد تهیه‌خاطر مطالبه حقوق سایر کارگران به این شکل با بهانه‌های قانونی اخراج شود. راجع کند. وقتی نماینده قانونی یک تشکل قانونی نتواند چیزی را پیگیری کند، دیگر کدام تشکل معنادار؟

فاز نخست پتروشیمی یادیم پس از ۱۴ سال افتتاح شد

